

Les analogies sensibles

Fa poc temps relativament que Toni Prat va iniciar el seu camí per la poesia visual amb el llibre *Eloqüències* (2008). Abans s'havia mogut en l'escultura però va arribar un moment en què es llançà de ple a la poesia visual amb el ferm convenciment que aquesta podia ser una bona via per comunicar-se. Ja ho havia indicat així Joan Brossa: "El poema visual no és ni dibuix ni pintura, sinó un servei a la comunicació"¹.

Toni Prat és un bon seguidor de la manera de veure les coses de Brossa i aquest és el seu model per construir objectes poètics. La tècnica que utilitza és la del fotomuntatge o la fotografia de muntatge d'objectes poètics. De fet, es tracta d'un dels recursos més utilitzats pels poetes visuals de les darreres fornades, en què se segueix fonamentalment el mètode del *collage*, encara que sigui virtual. La generalització avui dia dels estris informàtics de manipulació d'imatge ha obert moltes possibilitats a aquest tipus de *collage*. Es tracta d'una tècnica que allunya el poema de l'escriptura, però que juga igualment amb la juxtaposició de materials heterogenis.

Els objectes utilitzats per Prat són molt diversos. Hi predominen els artificials per sobre dels naturals, sense que aquests darrers, però, quedin al marge. Fins i tot trobem la rosa, tan cantada i alhora vilipendiada pels poetes (recordem "la puta rosa" del poema "La rosa" de Josep Palau i Fabre de 1949), en una particular metamorfosi en què la tija s'ha convertit en un filferro. Pot ser tan perillosa, doncs, com un mal poema. No obstant això, la imatge va més enllà: el contrast de la delicadesa de la flor amb la fredor i crueltat del filferro produeix una bellesa estranya. És l'efecte poètic que, com ja havia dit Lautréamont, produeix l'aparellament de coses totalment allunyades («bell com la trobada fortuïta, sobre una taula de dissecció d'una màquina de cosir i un paraigua») i que configurarà un dels trets més distintius de l'irracionalisme surrealista: la conjunció de realitats inconnexes, dislocades o fins i tot contradictòries. Però Toni Prat se situa en un altre espai: en el pas que donà Brossa en "la recerca d'un nou terreny entre allò visual i allò semàntic"². Al darrere dels objectes del poeta vigatà hi ha tot sovint el joc de paraules que produeix un somriure a l'espectador, estimulat o bé per un efecte poètic (la cuca de llum damunt la bombeta) o bé per un efecte mordaç (el micròfon muntat sobre el sífó d'aigua).

La màgia de l'*assemblage* arriba de vegades a la distorsió, a la inutilitat absoluta de l'objecte resultant. És el cas dels rellotges inútils. On queda en aquests exemples la pretensió humana de controlar el temps? Vivim rodejats de grans invents que ens han

¹ "Projecte per a un poema visual en tres temps" (9-1-1984). Publicat a *Anafil*. Barcelona: Edicions 62, 1987p. 184-185

² Discurs pronunciat en els Jocs Flors de Barcelona de 1985. Publicat a *El País* (20-5-1985) i a *Anafil*. Op. cit., p. 200-206.

donat una aparent seguretat en el nostre esdevenir temporal, però que, de manera imprevista, poden transformar la pretesa tranquil·litat en un interrogant absurd, com ara l'endoll autoendollat.

És "la diversió de la paradoxa"... Una paradoxa que sorgeix de la sorpresa del comportament inusual dels objectes. És tot tan clar com ensensem? Quina és la funció de l'objecte quotidià? Toni Prat ens ofereix una mirada pertorbadora sobre les coses que tenim al costat i ens posa el nostre petit món de cap per avall mitjançant les analogies sensibles que estableix. Això ens fa pensar, ens interroga, ens sorprèn... dins d'una atmosfera permanent de bon humor. Un bon exemple d'allò que pot proporcionar la poesia visual dels temps actuals. Un títol perfecte, doncs, per a aquesta puça poètica.

Glòria Bordons

Barcelona, març de 2011